

Stručni rad

KREATIVNI POKRET KOD NAJMLAĐIH UČENIKA

Sonja Gregurić

Osnovna šola Frana Roša Celje, Slovenija

Sažetak: Kreativni pokret je aktivno, tjelesno sredstvo izražavanja i povezivanja. S njim možemo osloboditi napetosti. Kreativni pokret kao pojam proizlazi iz posebnog pojmovi pokreta koji su nastali na raznim poljima umjetničkog stvaralaštva u sedamdesetih godina našeg stoljeća. U to vrijeme ples je bio zamišljen kao jedan od mnogih načini ljudskog [kreativnog] kretanja. Osnovno načelo kreativnog pokret je veza između pokreta i unutarnjeg iskustva i emocija Kretanje je jedna od osnovnih ljudskih potreba. Stvaranje je najviša ljudska potreba čije mu zadovoljenje omogućuje da se ostvari. Kod stvaranja s pokretom osnovna i najviša ljudska djelatnost povezuje se u novu kvalitetu.

Ključne riječi: kreativni pokret, motivacija, dijete.

1.Uvod

Aktivno kretanje djeteta je samo po sebi razumljiva komponenta procesa učenja, jer učionica postaje radionica. Kretanje može biti i kreativno, što znači da služi stvaranje oblika pokreta, sredstvo je za izražavanje unutarnjeg svijeta i njegovo ponovno proživljavanje unutarnji i vanjski svijet. Kada stvaramo pokretom, izražavamo se tijelom, komuniciramo svoju nutrinu, komuniciramo sami sa sobom, a ne preko sigurnih posrednika kao što su riječi, zvukovi, boje... Za djecu je stvaranje pokretom prirodan način kretanja koji opušta, zadovoljava, usređuje i u igri u vrtiću i u igri u razredu [2]. U kreativnom pokretu sami izmišljamo pokrete, stvaramo ih, povezujemo i tako oblikujemo "plesni pokret". Kreativni pokret pomaže integraciji uma, tijelo, emocije i duh.

2. Središnji dio

Kreativni pokret postao je metodom poučavanja u obrazovnom procesu na razini razreda osnovna škola počela je djelovati sredinom 90-ih. Čak i tada, malo je učitelja koji imaju ovu metodu koristiti u praksi, utvrdivši da je rad u učionici zanimljiv tijekom stvaranja, ugodan i kreativan. Poticanje kreativnog kretanja u učionici može biti bilo što pokret, a kretanje u učionici može biti opuštanje, sredstvo izražavanja, poticaj ili metoda djela [6]. Igra je vrlo važna aktivnost za dijete, koja mu omogućuje razvoj kreativnosti, upoznavanje svijeta oko sebe, razvijanje motoričkih sposobnosti, socijalizacija, tolerancija, osjećaj za suradnju, razvoj inteligencije. Igranje u školi učenicima ne služi samo kao svojevrsno opuštanje, već sadrži i edukativni segment, jer povećava motivaciju, povećava interes za aktivnosti pozornost te produbljuje i produžuje održivost znanja. Dijete mora upoznati kakve osjećaje u njemu izaziva pokret, na koje se načine može izraziti kroz pokret, što može komunicirati i doživjeti jedinstvenim načinom kretanja. Svrha pokreta nije osposobljavanje djeteta u pokretu, već spoznaja da se dijete odgojem edukativno, osobno i iskustveno obogaćuje te oslobađa napetosti. Smatram da dopuštanjem slobode kretanja utječemo na veću izražajnost, a posljedično i na kreativnost te mogućnost individualnog znanja i svijesti o pozitivnim učincima kretanja na pojedinca. Djeci trebamo dati do znanja da je svaki pokret ispravan i odraz njih samih, pa ne postoje pravila koja bi ograničavala primjerenost pokreta. Važno je da se dijete igra svojim pokretom. Nedvojbeno je da se djeca moraju puno kretati, dovoljno često i dovoljno intenzivno, što je uvelike omogućeno raznim sportskim aktivnostima i igrama, a ples ima i druga značenja u dječjem svijetu: potiče razvoj opće motorike, posebice koordinacije pokreta, orijentacija u prostoru i vremenu, ravnoteža, pokretljivost, te u manjoj mjeri snaga, brzina, izdržljivost i točnost. Ples je gotovo najpopularniji oblik zabave u određenoj fazi razvoja, a u određenoj dobi može postati i strast. Njegov iskustveni sadržaj teško je usporediti s bilo kojom drugom djelatnošću. Kreativno kretanje [plesni odgoj] potiče razvoj kreativnosti kao osobine ličnosti. Bogato reprezentacijsko mišljenje, mašta, kreativno mišljenje komponente su kreativnog procesa koje potičemo kreativnim pokretom [4].

Ciljevi i zadaci kreativnog pokreta su:

- usmjeriti djecu na samostalno motoričko stvaralaštvo kako bi se svatko snašao jedinstven plesni izraz, u neposrednosti i usmjerenosti pokreta koji proizlazi iz iskustva;
- brinuti o skladnom razvoju motoričkih sposobnosti djeteta, sposobnosti sticanja motoričke koordinacije i orijentacije u vlastitom tijelu i prostoru;
- promicati sluh i mentalni razvoj kroz kretanje;
- omogućiti djeci tjelesno i emocionalno opuštanje kako bi se etablirali kao grupa i kao pojedinci;
- motoričkom relaksacijom spriječiti pojavu poremećenih oblika ponašanja;
- poticati suradnju;
- preuzeti uloge u grupi;
- uključiti učenike u grupni pokret;
- stvarati kretanje s vršnjacima;
- biti u stanju individualno se izraziti i opustiti;
- nastupiti ispred grupe;
- oslobađanje unutarnjih napetosti;
- uspostaviti ravnotežu u djetetovoj osobnosti [4].

Osnovno sredstvo izražavanja motoričkih aktivnosti je pokret, a s njim i energija i napetost. Aktivnosti kreativnog pokreta se olakšavaju između nastavnika i učenika i učenika sebe i verbalnu i neverbalnu komunikaciju. Ova komunikacija se odvija kroz znakovi, u kretanju su ti znakovi uglavnom neverbalni oblici kretanja. Fizičke aktivnosti mogu se podijeliti u nekoliko tipova prema određenim karakteristikama koje svaka vrsta ima, ali svima je zajedničko da su te aktivnosti igrive – pokret, jer ih djeca doživljavaju kao igru. Kretanje aktivnosti se također mogu ispreplitati, pa ih nije potrebno strogo razdvajati; mogu se prilagoditi učiteljevima [obrazovnim ili osposobljenim] ciljevima i provodimo ga u praksi kroz razne oblike. Ilustracije pokreta i plesne aktivnosti mogu biti raznolike; od plesa i pokreta s ciljem učenja koji može biti širok [životinje u jesen] ili vrlo specifičan [vjetar], do kreiranja pokreta u svrhu opuštanja, možemo i socijalizirati u svrhu povezivanja grupe [skupni ples]. U ples možemo uključiti razne predmete, igračke, ukratko, sve što može probuditi kreativnost u nama i djeci. U ovoj vrsti stvaranja prevladava metoda izmišljanja ili improvizacije. U plesu dijete ilustrira, izražava se raznim izražajnim sredstvima, zamišlja položaje, pokrete, situacije – mijenja subjektivnu stvarnost, slobodno se izražava na svoj način. To su procesi identifikacije i personalizacije koji su bitni za razvoj djetetove osobnosti tijekom adolescencije [7].

3. Zaključak

Uključivanje kreativnog pokreta u prvi razred osnovne škole, u kojem su učenici stari prosječno šest godina, potrebno je prilagoditi dob učenika, njihove sposobnosti i razvojne karakteristike. Samo tako možemo pratiti njihove potrebe i svrhu kreativca provodimo pokret u praksi i, što je najvažnije, ostvarujemo ga. Izražavanje i stvaranje kroz pokret jedna je od metoda kojom produbljujemo iskustvo i podižemo motivaciju, olakšavamo razumijevanje i poboljšavamo pamćenje. Kreativni pokret također je metoda koja pozitivno utječe na smanjenje nasilja i istovremeno povećava toleranciju i spremnost učenika za sudjelovanje. Zbog svih navedenih pozitivnih utjecaja na grupu i pojedinca, kreativni pokret postaje jedna od temeljnih metoda u odgoju i obrazovanju za nenasilje i mirno rješavanje sukoba u školi. Ličnost djeteta razvija se igrom i pokretom metodom kreativnog pokreta pa se može koristiti u svim predmetima gdje učenici uče, opuštaju, smiruju, jačaju i kreću kroz pokret, ples, pantomimu i druge plesne žanrove, međuljudski odnosi, razviti fizičke vještine, usmjeriti energiju, povećati kreativnost i pridružiti se grupi.

4. Literatura

- [1.] Bognar, L. [1987]. Igra pri pouku na početku šolanja. Ljubljana: DZS.
- [2.] Geršak, V. [2003]. Ustvarjalni gib pri pouku. Didakta.
- [3.] Korenič, M. [2007]. Podaljšano bivanje – življenje v šoli: priročnik za učitelje. Nova Gorica: Educa.
- [4.] Kroflič, B. [1999]. Ustvarjalni gib – tretja razsežnost pouka. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
- [5.] Kroflič, B., Gobec, D. [1995]. Igra – gib – ustvarjanje – učenje: metodični priročnik za usmerjene ustvarjalne gibno-plesne dejavnosti. Novo mesto: Pedagoška obzorja.
- [6.] Marentič, Požarnik, B. [2000]. Psihologija učenja in pouka. Ljubljana: DZS.
- [7.] Ogrinec, M. [1999]. Z gibanjem telesa ustvarjamo ples. Ljubljana: Debora.